

Мотиви

към проекта на Наредба за изменение на Наредба № 10 от 2014 г. за здравните изисквания при изготвяне и спазване на седмичните учебни разписания

1. Причини, които налагат изменението на Наредба № 10 от 19.06.2014 г. за здравните изисквания при изготвяне и спазване на седмичните учебни разписания/обн., ДВ, бр. 54 от 1.07.2014 г., изм. и доп., бр. 31 от 18.04.2017 г., бр. 11 от 2.02.2018 г./:

Причините за изготвянето на проекта на наредба са свързани с несинхронизираната с Наредба № 10 от 19.06.2014 г. за здравните изисквания при изготвяне и спазване на седмичните учебни разписания, промяна на Наредба № 4 от 30 ноември 2015 г. за учебния план, издадена от министъра на образованието и науката, обнародвана в . в ДВ бр. 75 от 10.09.2021 г. След обнародването на промяната на Наредба № 4 в Министерство на здравеопазването постъпиха предложения от министъра на образованието и науката и директори на училища за „спешна промяна” в Наредба№ 10 от 19 юни 2014 г. за здравните изисквания при изготвяне и спазване на седмичните учебни разписания, (изм. и доп. ДВ. бр.11 от 2 февруари 2018 г.), поради „разминаване” с изменението и допълнението на Наредба № 4 за учебния план, (обн. ДВ. бр.80 от 24 септември 2021 г.) поради което, има неодобрени от РЗИ седмични учебни разписания в училища в страната. Отправено е предложение промяната в Наредба № 10 „да е напълно съобразена с изискванията на Наредба 4 за учебния план". Отправена е и настойчива молба „за спешна актуализация на Наредба№ 10 от 19.06.2014 г. за здравните изисквания при изготвяне и спазване на седмичните учебни разписания", като „се пригодят изискванията” и „двете наредби да бъдат в синхрон” .

Поради обстоятелството, че промяната на Наредба № 4 от 30 ноември 2015 г. за учебния план, издадена от министъра на образованието и науката, е направена без същата да е съобразена със здравните изисквания и факта, че нейното прилагане без ограничения ще доведе до трайно увреждане здравето на учениците се наложи да се предложат изменения и допълнения в Наредба № 10, с които от една страна да се удовлетворят

исканията на министъра на образованието и науката, но от друга същите да бъдат достатъчно рестриктивни, така, че да не се допусне риск за здравето на учениците.

Към настоящия момент Наредба № 10 от 2014 г. регламентира изискването за продължителност на учебния ден – съответно 5 учебни часа за I – IV клас, 6 учебни часа за V – VIII и 7 учебни часа за IX – XII клас. Изключение извън броя на задължителните учебни часове са часът на класа и часът по физическо възпитание и спорт, които се използват за организиране на спортни дейности на открито.

С предложения от Министерство на образованието и науката рамков учебен план, часовете в V клас стават 30,5 часа, което изисква през седмица да има ден със 7 учебни часа. Планирано е за следващата учебна година промяната да засегне VI клас, а през последващата и VII клас, където също се увеличават часовете.

Това противоречи на изискването на чл. 4, ал. 1, т. 3 от Наредба № 10 от 2014 г. за здравните изисквания при изготвяне и спазване на седмичните учебни разписания, където е регламентирано, че задължителните и избираемите учебни часове за всеки от дните, включени в седмичното учебно разписание, не може да са повече от шест учебни часа за учениците от V и VI клас.

Регламентирането на увеличен брой часове за учениците от V клас през тази учебна година и за V и VI от следващата учебна година би довело до нарушение на дневния режим на децата, свързан не само с обучение, но и със самоподготовка, хранене, почивка, както и свободното време за игра, спорт и интереси. Ще бъде създадена и предпоставка за нарушаване и на физиологичните норми и изисквания за здравословно хранене, като 10-годишния ученик (V клас) ще трябва да стане в 6.30 ч., да се приготви и закуси до 7.00 ч., да се придвижи, за да започне занятия в 7.30, като същите ще приключат в 14.10 ч. следобед (при 7 учебни часа).

Предвид горното, и за да не се допусне риск за здравето на учениците, са направените предложения за изменения на Наредба № 10 от 2014 г., с които се предвижда да се изменят разпоредбите на Наредбата като се даде възможност учебните часове да се съобразят с изискванията на Наредба № 4 от 30 ноември 2015 г. за учебния план, издадена от министъра на образованието и науката, но да се намали тяхната продължителност от 45 на 40 минути.

По този начин не се удължава времето, през което учениците ще бъдат в учебните заведения и ще са активно ангажирани с учебен процес.

С предложеното изменение на Наредба № 10 от 2014 г. едновременно се удовлетворят исканията на министъра на образованието и науката, и се създават правила, достатъчно рестриктивни, за да не се допусне риск за здравето на учениците.

2. Цели на проекта на Наредба за изменение на Наредба № 26/2008 г.:

Целта на здравните изисквания при изготвяне и спазване на седмичните учебни разписания на задължителните и избираемите учебни часове в училищата е да се осигуряват благоприятни условия за най-добро усвояване на учебното съдържание при най-малка степен на умора.

Здравните изисквания към средата, организацията на работа и режима на учениците са съобразени с физиологичните норми на развитие, възрастовите особености на подрастващия организъм и динамиката на работоспособността. Съобразени са и показателите и параметрите за комплексна здравна оценка на училището и обучението, отнасящи се до учебната среда, учебното натоварване, седмичния хорариум, режима на обучение, учебния процес и здравното състояние на учениците, храненето, двигателната активност и спортните дейности, гарантиращи оптимално развитие и опазване здравето на учениците.

Предвид горното целта на предложените изменения в наредба № 10 от 2014 г. е да се осигури рационален дневен режим, включващ и седмично учебно разписание, който да е съобразен с особеностите на подрастващия организъм и висшата нервна дейност в съответната възраст, така че да се осигури оптимална работоспособност на базата на балансирано натоварване през учебния ден, при минимална степен на умора и недопускане настъпването на преумора, със съответните негативни последици за детското здраве.

3. Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба:

Предложеният проект на акт, няма да окаже въздействие върху държавния бюджет в текущата и/или в следващите години. Прилагането на нормативния акт не изисква допълнителни финансови и/или други средства, които да бъдат направени от учебните заведения, независимо от тяхната собственост и от компетентните контролни органи.

4. Очаквани резултати от прилагането, включително финансовите, ако има такива:

Изискванията за броя и разпределението на учебните часове за учебния ден и седмица са определени на базата на проучвания на динамиката на работоспособността в процеса на обучение за съответната възраст, промените в психичните процеси и функции на нервната система и са съобразени с особеностите в растежа и развитието през различните възрастови периоди.

С определеният, чрез предложените промени в Наредба № 10, брой на учебните часове, който да не се надвишава, заедно с останалите изисквания, и намалената продължителност на часовете в един от дните на седмицата, се очаква да се удовлетворяват целите за гарантиране на добро здраве при подрастващите и здравословна учебна среда в училище и да се осигурят благоприятни условия за ефективно усвояване на учебното съдържание при недопускане риск за здравето на учениците.

Очаквания резултат от предложените промени е да се постигне най-добро усвояване на учебното съдържание при най-малка степен на умора и опазване здравето на учениците.

5. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз:

След извършен анализ за съответствие с европейското право се установи, че обществените отношения, предмет на проекта за тази наредба, не са регламентирани в европейското законодателство. Уредбата на обществените отношения, предмет на проекта на наредба, е въпрос на национално решение и е от компетентността на отделните държави-членки. Това произтича от разпоредбата на чл. 168, пар. 7 от Договора за функциониране на Европейския съюз, която предвижда изключителна компетентност на държавите-членки по определяне на здравната им политика.